

ACORDS PEL TERRITORI I XARXA DE RESERVES NATURALS VOLUNTÀRIES DEL GEPEC-EDC

Ramon Ferré

1. RESUM

El Grup d'Estudi i Protecció dels Ecosistemes Catalans-Ecològistes de Catalunya (GEPEC-EdC) planteja als propietaris particulars la possibilitat de signar acords de benefici mutu i, sobretot, de l'entorn. Aquests "acords de custòdia" al GEPEC-EdC són signats en dues fases correlatives. La primera consisteix en un Acord pel Territori (AxT) en què la implicació de l'entitat es basa exclusivament en voluntariat però que obre les portes a projectes consensuats amb la propietat per a l'obtenció de recursos. Si cap d'aquests projectes tira endavant, llavors es signa un altre acord amb els propietaris pel que es fixen els paràmetres en els quals es desenvolupa el projecte. Aquest darrer acord implica que la finca passa a ser una Reserva Natural Voluntària del GEPEC-EdC (RNVC). Però això no implica que el GEPEC-EdC pugui accedir o disposar lliurement de les finques. El que implica és una mínima professionalització de les accions que s'hi realitzin. Una de les finques amb les que s'ha signat un AxT limita amb l'EIN "Riu Gaià-Albereda de Santes Creus". Es presentaran els treballs que s'hi realitzin i es convidarà els propietaris de la Conca que vulguin conèixer més a fons aquesta línia de col·laboració mútua.

2. QUÈ SÓN ELS ACORDS PEL TERRITORI (AXT)

La custòdia del territori és una estratègia de conservació del territori que ha demostrat la seva efectivitat en països pioners com Estats Units, Canadà o Itàlia. En aquests països s'han establert veritables *green belts* (anelles verdes) al voltant de grans nuclis urbans que contenen *de facto* la seva expansió urbanística. Fins a l'actualitat els propietaris i les entitats com el GEPEC-EdC havien treballat per separat. Incloent els treballs que són d'interessos compartits. Els dos sectors s'han comunicat (fins ara de manera separada) amb les administracions per a obtenir permisos, denunciar injustícies o aconseguir ajudes econòmiques. Aquests acords, anomenats de "custòdia del territori", esdevenen sovint acords morals sense cap validesa

□ Figura 1: Logo dels Acords pel Territori del GEPEC-EdC.

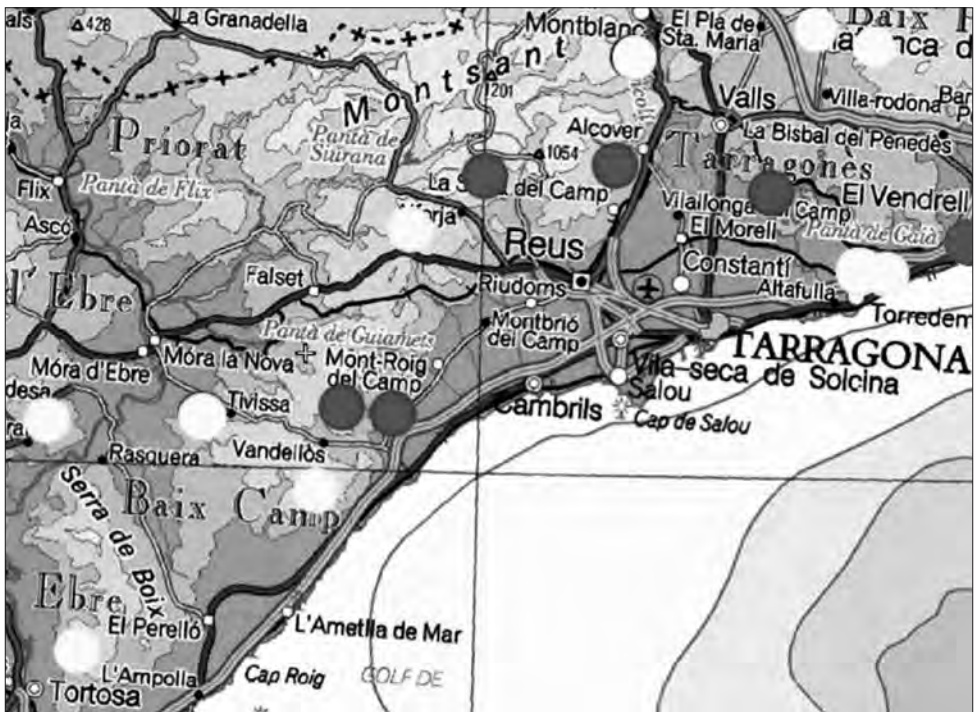
legal. Tanmateix, si el propietari decideix requalificar a urbanitzable la seva finca o permetre una agressió ambiental greu, a l'hora de la veritat, les possibilitats que succeeixin aquestes agressions són força menors que respecte a altres finques. Un dels motius és que els acords morals sovint tenen més força de la que se'ls atorga. Al castell de Montesquiu l'any 2000 es va celebrar un Seminari que, tres anys després, va acabar constituint legalment la Xarxa de Custòdia del Territori (www.custodiaterritori.org). El GEPEC-EdC va participar en ambdós esdeveniments i en altres posteriors però no ha estat fins l'any 2008 que ha començat a posar en pràctica l'estratègia com a entitat. A l'actualitat, GEPEC-EdC té signats Acords pel Territori per sis finques que sumen 47 hectàrees en total. El 52% de la seva superfície total és forestal i el 48% restant és de caràcter rural. Els municipis on es troben són el Catllar, Roda de Berà, Alcover, Pratsdip (dues) i Vilaplana.

A més hi ha 10 finques més pendents de visitar o de signar l'Acord, les quals sumarien més de 80 hectàrees més repartides pels municipis del Pont d'Armentera (dues), Torredembarra (dues), el Pinell de Brai, Montblanc, Alforja, Tivissa, Vandellòs-l'Hospitalet de l'Infant i Tortosa. Com hem dit, aquests treballs s'estan realitzant de moment amb voluntariat, la qual cosa fa que la velocitat de visita de les finques que sol·liciten entrar-hi és més lenta que el ritme de sol·licituds que anem rebent. Confiam que, així que anem rebent finançament per a la professionalització parcial dels treballs de la seva reconversió en RNVC, aquests agafin més velocitat i multipliquin tant la superfície a conservar i promocionar com les accions per a millorar ambientalment el territori.

□ Figura 2: Logo de les Reserves Naturals Voluntàries del GEPEC-EdC.

Cada finca té unes necessitats diferents i cada propietari té una estratègia diferent: més pública/més reservada, més salvatge/més treballada. Els acords poden ser de part de la finca o de la finca sencera. Signar un Acord pel Territori (o fins i tot una Reserva Natural Voluntària del GEPEC-EdC quan es constitueixin) no implica que membres del GEPEC-EdC puguem entrar quan vulguem o fer el que vulguem en aquestes finques. Això dependrà de la voluntat de la família propietària i de l'AxT que hagi volgut signar. Els projectes que es presenten per a passar a constituir-se RNVG es consensuen abans amb les famílies propietàries.

□ Figura 3: Localització de les 6 finques amb Acords pel Territori (rodones vermelles) i les 8 pendents de visitar i/o signar que han sol·licitat incorporar-se (rodones grogues).

3. MAS DE VICENÇ, LA PRIMERA FINCA

Situada al terme municipal del Catllar, té 6,5 hectàrees, 2/3 parts de la qual són forestals i la resta són vinyes acabades d'abandonar. En aquesta finca, de moment, s'estan realitzant treballs de voluntariat (bàsicament treballs forestals i educatius) i s'ha donat suport a la limitació de la cacera en ella.

□ Figura 4:
Treballs de voluntariat (sembra d'aglans) en els que participa tant la família propietària com voluntaris internacionals del GEPEC-EdC.

Aquesta finca com altres, s'ha inclòs en algun projecte de finançament públic i privat a l'espera de poder avançar més acceleradament en la seva conservació: tanca cinegètica educativa, pla de gestió, instal·lació de caixes niu de ratpenats, etc.

□ Figura 5: Fotografia aèria en què està inclosa la finca de Mas de Vicenç. Al nord el camí la separa de l'EIN "Riu Gaià-Albereda de Santes Creus".